

Schwarzenberg: Zabitím Solejmáního se dostáváme na stejnou úroveň s teroristy

Karel Schwarzenberg • Autor: Milan Jaroš 9. 1. 2020

Čestný předseda TOP 09 a exministr zahraničí Karel Schwarzenberg na sociálních sítích v reakci na zabití íránského vojenského velitele Kásima Solejmáního Američany napsal, že vyrostl v době, kdy se vyhlášovala válka, ale dnes se začíná střílet, bombardovat a odpalovat rakety, aniž nějaký takový formální krok proběhl. A dodal, že ho tento vývoj děsí.

Co přesně vás děsí?

Od Vestfálského míru v roce 1648 se v Evropě dodržovala jistá pravidla, která – řekněme - hrůzy války držela aspoň v nějakých mezích. A to jsme odstranili: může se zabíjet, střílet a bombardovat bez ničeho. Jen proto, že jsme se usnesli, že to uděláme. A to je nebezpečný vývoj.

Není to trochu nepochopení současné éry hybridních střetů? Teroristé vedou nevyhlášené války a vedl ji i Solejmání. Takže válka už vlastně probíhala a nebylo ji třeba vyhlášovat.

Já vám něco řeknu, tím, co se stalo, se stavíme na stejnou úroveň s teroristy. A právě to mě znepokojuje.

Amerického prezidenta Donalda Trumpa jste ve stejném statusu kritizoval, že je očividně toho názoru, že stojí nad zákonem a nad právem a že má tak jako legendární James Bond uděleno právo zabíjet kdekoliv na světě. A jeho příkaz k zabití Solejmáního jste nazval “zločinem”. Ale tento generál měl plánovat útoky na Američany, pomáhal syrskému diktátorovi Asadovi udržet se u moci, jeho expediční jednotka je podezřívána z mnoha násilností.

Neměli Američané důvod mít obavy a bránit se jeho likvidací?

Ano, obavy mít měli, to je pravda. Ale to ještě neznamená, že měli právo na jeho likvidaci. S odpuštěním - kdybych každého vojevůdce nebo politika, jehož se obávám, měl právo zabít, tak bude na celém světě poražené pole. Je-li to tak, jak se píše, tedy že rozhodnutí prezidenta Trumpa bylo bezprostředně ovlivněno tím, že iráčtí demonstranti dobyli a zapalovali předpokoje amerického velvyslanectví v Bagdádu, pak to byli iráčtí demonstranti v Iráku. Ne Solejmání. Je fakt, že nejrůznější skupiny na Středním východě podporoval, ale to, co dělo kolem amerického velvyslanectví, prostě není důvod k zásahu.

[Čtěte také: Íránská facka byla uměřená, ale zřejmě ne poslední](#)

Kým pro vás Solejmání byl?

Velice schopný a velice nebezpečný velitel brigád Kuds, byl také pověřen íránským vedením podporovat nejrůznější šíitské skupiny, které jsou spojené s íránským režimem jako Hizballáh. Pomáhal i jemenským Hútiům a tak dále.

Tedy velmi problematickým skupinám s krvavou pověstí. Důvěřujete Američanům, když tvrdí, že byl zodpovědný za vraždění amerických občanů?

Samozřejmě, že američtí občané byli zabiti při různých nepokojích, přestřelkách a válkách. A Solejmání zajisté podporoval ty všechny skupiny, o kterých jsem mluvil - o tom nebudiž pochyb.

Jak měli Američané tedy situaci řešit jinak?

A co zabitím vyřešili? Podle mého názoru by se Američani měli víc zabývat Íránem. Od té doby, co bylo před čtyřiceti lety po převratu obsazeno americké velvyslanectví, považují Írán za nepřátelský stát. A chovají se podle toho. Jeden známý západoevropský politik, se kterým diskutovali o situaci, jim říkal: No jo, ale Írán je v tomto regionu hlavní moc. Ale oni odpověděli: Ne, hlavní moc jsme my. Konec. Nejsou schopní s Íránem mluvit, akceptovat, že je to samostatný a velký stát. Když v Severní Americe lidé ještě žili „v době kamenné“, bylo už vybudováno město Persepolis.

To lze vztáhnout na současnou administrativu, ta předchozí se snažila uzavřít s Íránem jadernou dohodu.

Ano, ale řekněme, že sklon negovat jakékoliv ambice Íránu byl u Američanů vždycky.

Zabitý velitel íránských speciálních jednotek Kuds Kásim Solejmání • Autor: REUTERS

Jak se díváte na Trumpovy motivy? O co mu šlo? Zastavit ono “zabíjení Američanů”, zastavit íránské rozpínání? Byly to státnické a geopolitické vize? Jinými slovy: stojí za tyhle vize vést válku, i když třeba ne úplně čistými prostředky?

Myslím šlo mu především o to, aby byl z pohledu amerického voliče statečný junák. Pokud pozoruji Trumpa, většinou se rozhoduje z vnitropolitických důvodů, nikoliv zahraničně-politických.

NATO se za Trumpa postavilo, je to dobře?

No jistě, je to nutnost. Lze o tom diskutovat, ale když se klíčová mocnost NATO, která nese velkou část jeho nákladů, takto rozhodne, nemá smysl se proti Washingtonu postavit.

A je někde ta nepřekročitelná hranice? Ta hranice je ještě velice daleko.

Co když americký prezident alianci svými “zločinnými akty”, jak to nazýváte, zatáhne do války kvůli svým osobním, vnitropolitickým problémům?

Může být, že se odvolá na článek 5 a bude chtít od aliance podporu, ale očekávám, že ostatní členové se na to budou dívat rozpačitě. Británie půjde se Spojenými státy ihned, ostatní se aspoň symbolicky postaví na stranu Američanů, nicméně nepřetrhnou se.

Měli bychom zaujmout týž postoj?

Měli bychom sledovat většinu NATO.

Zabití Solejmáního považujete za překročení mezinárodního práva. Nebylo překročením mezinárodního práva v minulosti už to, když jeden z předchozích amerických prezidentů obnovil možnost mučení při výsleších a byl zřízen systém tajných věznic. V čem je to, co se stalo dnes, rozdílné od minulosti?

Mučení jsem už tehdy odsoudil, to je nemožné. To, co se dělo v Iráku, bylo svinstvo. Bohudíky od toho pak později Američané odstoupili.

Írák odpálil dvě desítky raket na americké základy, americký prezident již před tím oznámil, že USA mají vytipováno k možné odvetě 52 íránských cílů včetně kulturních památek. Dojde k velké válce s Íránem?

Doufám, že přece jen ne; že nebude velká válka. Bylo jasné, že Írán musí reagovat nějakou akcí a ostřelování amerických základen je - s odpuštěním - poměrně mírná odpověď. Myslím, že jak íránské vedení, tak někteří lidé ve Washingtonu jsou dostatečně rozvážní.

Představuje to, co se děje, riziko i pro Evropu?

Kdyby opravdu Američané začali válku s Íránem, mělo by strašné následky.

Co by teď měla dělat Evropská unie?

Nepřerušit dialog s Íránem, intenzivně mluvit s Teheránem i Washingtonem.

Írák, na jehož půdě k atentátu došlo, vyzval americké a spojenecké jednotky k odchodu ze země. Mělo by Česko, jež je součástí koalice, dál v Íráku zůstat?

Myslím, že bychom měli dodržovat solidaritu s ostatními členy a nedělat nějaké extrabuřty.

Co s tím, když muž jako Trump stojí v čele největšího spojence a lídra Západu?

No, musíme s ním vycházet. My Evropané nemůžeme změnit amerického prezidenta; je na našem umu, abychom s ním dokázali mluvit.

Lze ve střední Evropě přežít další čtyři roky trumpistické Ameriky ve zdraví, svobodě a demokracii? Zajisté to možné je.

Musíme především ve vlastní zemi odhodlaně bránit demokracii a svobodu, pokoušet se udržet nezávislost našich institucí i svobodný tisk. To je na nás; teď jsme odpovědní za náš osud především my sami.